

Dr. BURAK GÜNGÖR

Anayasa Mahkemesi Raportörü

Suç İsnadı Altında Bulunanlar Yönünden

**SİLAHLARIN EŞİTLİĞİ İLKESİ
VE
ÇELİŞMELİ YARGILAMA HAKKI**

*Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ve
Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında*

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. BİREYSEL BAŞVURU KAVRAMI, ÖZELLİKLERİ VE İŞLEVİ.....	5
1.1. BİREYSEL BAŞVURUNUN TANIMI VE AMACI	5
1.1.1. Tanımı	5
1.1.2. Amacı	10
1.2. TARİHSEL GELİŞİMİ VE TÜRKİYE'DEKİ HAZIRLIK SÜRECİ.....	13
1.2.1. Uluslararası Hukuk Yönüyle.....	13
1.2.2. Ulusal Hukuk Yönüyle.....	16
1.3. HUKUKİ (MEVZUATSAL) DAYANAĞI	18
1.3.1. Anayasa Düzeyinde	18
1.3.2. Yargılama (Usul) Kanunu Düzeyinde	20
1.3.3. İçtüzük Düzeyinde	21
1.4. BİREYSEL BAŞVURUNUN ÖZELLİKLERİ VE İŞLEVİ.....	22
1.4.1. Özellikleri.....	22

1.4.1.1. Anayasa Yargısı Düzeyinde Koruma Görmesi	22
1.4.1.2. İkincil Nitelikte Bir Koruma Sağlaması.....	23
1.4.1.3. Sınırlı Nitelikte Bir Koruma Sağlaması	28
1.4.1.4. Olağanüstü Bir Kanun Yolu veya Hukuki Bir Çare Olması	29
1.4.2. İşlevi	32
1.4.2.1. Objektif İşlevi.....	32
1.4.2.2. Sübjektif İşlevi	34
1.4.2.3. Moral (Etik) İşlevi	36
 İKİNCİ BÖLÜM	
2. ADİL YARGILANMA HAKKI: GENEL BİLGİLER VE İLKELERİ.....	37
2.1. ADİL YARGILANMA HAKKININ NİTELİĞİ, ULUSLARASI SÖZLEŞMELERDEKİ YERİ VE TÜRKİYE UYGULAMASI	37
2.1.1. Adil Yargılanma Hakkının Niteliği, Önemi ve Terim Sorunu	37
2.1.2. Uluslararası Sözleşmelerde Adil Yargılanma Hakkı.....	42
2.1.3. Türkiye Uygulaması.....	45
2.2. SUÇ İSNADI KAVRAMI: TANIMI, NİTELİĞİ VE İLKELERİ	49
2.3. ADİL YARGILANMA HAKKININ KORUDUĞU İLKE VE HAKLAR.....	54
2.3.1. Sözleşme'de Açıkça Koruma Altında Olduğu Belirtilen Haklar ve İlkeler.....	55
2.3.1.1. Yasayla Kurulmuş, Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme'de Yargılanma Hakkı	55
2.3.1.2. Aleni Yargılanma ve Aleni Karar Hakkı.....	59
2.3.1.3. Makul Bir Süre İçinde Yargılanma Hakkı.....	61
2.3.1.4. Masumiyet Karinesi İlkesi	63

2.3.1.5. Asgari Haklar	64
2.3.2. Sözleşmede Zımnen Koruma Altına Alındığı Kabul Edilen İlke ve Haklar	66
2.4. SİLAHLARIN EŞİTLİĞİ İLKESİ VE ÇELİŞMELİ YARGILAMA HAKKI	68
2.4.1. Silahların Eşitliği İlkesi	68
2.4.2. Çelişmeli Yargılama Hakkı	74
2.4.3. Silahların Eşitliği İlkesi ve Çelişmeli Yargılama Hakkı'nın Bağlantısı	78
 ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. SİLAHLARIN EŞİTLİĞİ İLKESİ VE ÇELİŞMELİ YARGILAMA HAKKI YÖNÜYLE ADİL YARGILANMA HAKKININ İNCELENMESİ	85
3.1. HAKKANIYETE UYGUN YARGILAMA HAKKI KAPSAMINDA	85
3.1.1. Genel Açıklamalar.....	85
3.1.2. Bilgi ve Belgelere Erişim.....	91
3.1.2.1. Kavramsal Tanım	91
3.1.2.2. Savcı Mütalası/Tetkik (Raportör) Hâkim Görüşü.....	92
3.1.2.3. Gizli Belgelere Erişim	98
3.1.2.4. Diğer Belgelere (Bilirkişi Raporu, Hükümet Görüşü vb.) Erişim	101
3.1.3. Yasama Müdahalesi	104
3.1.4. Yargılamaya Etkili Katılma ve Duruşma Hakkı	108
3.1.5. Delil Değerlendirmesi.....	119
3.1.5.1. Genel Tanım	119
3.1.5.2. Bilirkişi Delili.....	120
3.1.5.3. Gizli Tanık ve Provokatör Ajan Delili.....	124
3.1.5.4. Hukuka Aykırı Deliller	127

3.1.6. Kendi Aleyhine Beyanda Bulunmaya Zorlanmama (Susma) Hakkı	130
3.2. ASGARİ HAKLAR KAPSAMINDA	136
3.2.1. İsnadı Öğrenme Hakkı.....	136
3.2.2. Savunmasını Hazırlamak İçin Gerekli Zaman ve Kolaylıklarla Sahip Olma Hakkı.....	143
3.2.3. Müdafi Yardımından Yararlanma Hakkı.....	150
3.2.3.1. Kendisini Bizzat Savunma ya da Seçeceği Bir Müdafinin Yardımından Yararlanma	151
3.2.3.2. Re'sen Atanacak Avukatın Yardımından Ücretsiz Olarak Yararlanma Hakkı	155
3.2.4. İddia Tanıklarını Sorguya Çekme, Savunma Tanıklarının da İddia Tanıklarıyla Aynı Koşullar Altında Dinlenmelerinin Sağlanması İsteme Hakkı... ..	156
3.2.5. Tercümandan Yararlanma Hakkı	165
SONUÇ	175
KAYNAKÇA	181